

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Statens Hus
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
fntfpost@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

Adresseliste Rådgivende utvalg

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2019/12491-0 432.3

Deres ref.

Dato 6.1.2020

Referat fra Rådgivende Utvalgsmøte for Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre 20.11.2019

På vegne av Varangerhalvøya nasjonalparkstyre oversendes endelig referat fra Rådgivende utvalgsmøte for Varangerhalvøya nasjonalparkstyre i Vadsø 20. november 2019.

Vi takker for oppmøtet og for de innspill som ble gitt.
Disse er viktige for Nasjonalparkstyret og for lokal involvering i forvaltningen av
Nasjonalparken med tiliggende verneområder.

Neste møte i faglig rådgivende utvalg blir i forbindelse med arbeid med forvaltningsplanen.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Referat fra Rådgivende utvalgsmøte 20.11.2019

Scandic hotell, Vadsø kl.18 - 20.30

Tilstede:

Mia Johansen, leder i Vadsø jeger og fiskerforening
Kjell – Arild Brækkan, nestleder i Vardø Sportsfiske og jegerforening
Reidulf Erdvik, leder i Komagvær jeger og fiskeforening
Tore Solstad, Persfjord beitelag
Arnt Støme, Varanger beitelag/ Vara nasjonalparkstyret for Vardø kommune
Gaute Henriksen, leder Varanger beitelag
Tove Andersen, Vestre Jakobselv utmarkslag
Øyvind Stangnes VAKE, Varanger Kite Club/VAKE
Viktor Hansen, leder Vardø Røde Kors
Jørgen Blix, Vasavatn hytteforening
Mikal Lanes, Bergebyløpet, THK N70
Tilstede fra Nasjonalparkstyret:
Catrine Rosanoff Aronsen, styreleder (Vardø kommune)
Frank Inge Sivertsen, nestleder (Sametinget)
Ståle A. Olsen (Finnmark Fylkeskommune)
Torill Olsen (Sametinget)
Geir Østereng, Nasjonalparkforvalter, sekretær for styret

Agenda

Leder av Nasjonalparkstyret Catrine R. Aronsen, åpnet møtet.

Nasjonalparkforvalter og styreleder informert om hva som er nytt siden forrige møte i november 2019.

- Styret har i 2019 hatt 7 styremøter, og 1 arbeidsutvalgsmøte. 70 styresaker. Det er behandlet 45 søknader om dispensasjoner i verneområdene.
- Pilotprosjektet for ny merkevare for Norges nasjonalparker er ferdig – Ny brosjyre er trykket opp delt ut til turistinformasjonen i kommunene. Samtlige husstander i de fire kommuner vil få tilsendt et eksemplar på norsk og nordsamisk.
- Innfallsport/ startpunkt Varangerbotn og Komagdalen er tatt i bruk og er populære. Statens vegvesen oppgir det blir ferdig skiltet ved hovedveier til startpunkt Nattjeldalen og informasjonspunkt Varangerbotn og Kiberg vårsommeren 2020. Ved startpunkt Ordo/ Oarddajávre er arbeidet blitt utsatt da isen tok fundamentene til elvekrysningen som var klargjort – det ses på ny løsning for 2020.
- I fjellrevprosjektet er det 7 hi som har to foringsstasjoner hver. Det er satt ut 7 søskenkull av fjellrev over to år, ytterligere tre kull skal settes ut i 2020.
- Det var et par som ynglet i 2018 (4 valper) og tre par fikk valper i 2019 (17 valper). Det er nå en del lemen i områdene, med gode snøforhold ser det lovende ut.

- Vi har hatt besøk av Nasjonalparkforvalterne fra Troms og Finnmark, Lyngen Nasjonalparkstyre, tiltaksgruppa for verneområdene i Statens naturoppsyn og Pilotgruppa i merkevareprosjektet, som har vært på besøk for å se på Informasjonspunkt Varangerbotn og startpunkt Komagdalen.
- Styret arrangerte fuglekasse- og humlekassesnekring for barn på Varangerbotnmarkedet, SNO bidro.
- Styret gav oppdrag på flere strandryddeaksjoner. Det var flere ryddeaksjoner i regi av skoleklasser i samarbeid med Statens naturoppsyn i Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde. Ryddeaksjon i Ytre Syltevik naturreservat i regi av Statens Naturoppsyn og Hamningberg bygdelag bidro til innsamling av 33 m3. Avfallet fløy vi ut med helikopter og ble lagt i en lastebilcontainer og fraktet til ØFAS i Tana Bru. Det gjenstår mye søppel i midtre del av reservatet.
- Ny karttavle og to tematavler er montert på infopunkt i Sandfjorddalen. Det er satt ut bord og bål plass blir etablert (her må man ha med ved selv).
- Startpunkt Nattfjelldalen gjøres ferdig og åpnes først i 2020. Dette da tretavlene som informasjon skulle monteres på må lages på nytt. Bord er satt ut, utedo er innkjøpt. Dette monteres til våren. Det arbeides med lokalisering av en liten gapahuk langs ruta opp til Nattfjelldalen. Vasavatn hytteforening har fullført oppgangene og rekkverk i wire på ny bru over Sjøbuselva etter støtte fra Nasjonalparkstyret m.fl. Det er da klart til å merke stien bedre til våren. Noe mer Kloppe ble lagt i våte partier inn mot Nattfjelldalen, og noe mer legges i 2020 i et vått myrparti.
- Telenor har ryddet den gamle Telegraflinjetraseen vest for Sandfjorddalen. Wire og halvkappa stokker som har ligget i terrenget i lang tid er fjernet.
- Vi konstaterte at 285 Telegrafstolper og en bu står fortsatt igjen i Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde. Vi har meldt til Telenor at etterlatenskapene ønskes fjernet i 2020. Ved start og langs Barmarksløypa opp til Nerslåtta i Vestre Jakobselv er det gjennomført befarings med Utmarkslaget. Konklusjon var at det blir satt opp flere informasjonstavler om nasjonalparken i 2020.
- Tiltaksliste for 2020 i verneområdene ble gjennomgått. Utkikkspunkt Kristoffervatn påbegynnes og det arbeides for finansiering for P ved Varanger samiske museum.
- Styret begynte i 2019 å gi treårige dispensasjoner til motorferdsel til fritidshytter, Bergebyløpet, UIT – COAT forskningssøknader etc. Dvs. dispensasjoner som gjentar seg hvert år og hvor omfanget er helt identisk og hvor praksis er avklart i styret.
- Klubbvik beitelag fikk dispensasjon til å benytte drone som hjelpemiddel i restsankingen.
- Elektriske sykler er inntil annet blir bestemt, forbudt innenfor verneområder som har motorferdselsforbud på barmark. Utenom verneområder kan disse brukes som en vanlig sykkel. Vi venter på nærmere bestemmelser for hvordan dette kan forvaltes i verneområdene.

Innspill til Nasjonalparkstyret fra Rådgivende utvalg

Innspill fra Utmarkslaget i Vestre Jakobselv

Skriftlig innspill til forvaltningsplanarbeidet ble levert til styret. Ønsker adgang til begrenset motorisert ferdsel til noen få utvalgte områder mht. å kunne opprettholde tradisjonell utmarkshøsting i de mest tradisjonelle områder. Man viser til sterk tilknytning til områdene basert på historisk bruk.

Styret tar dette opp til nærmere vurdering i forvaltningsplanarbeidet.

Vardø Røde Kors

Lurer på grunnlaget for antall dispensasjoner som gis til linjehyttene, man har gjerne behov for å kjøre to snøskutere i lag, og om man kan få flerårige dispensasjoner.

Ved søknadsbehandling og vurdering for antall snøskuterturer som gis skal dette relateres til det faktiske behovet for transport av nødvendig utstyr som ved og gass, og om det er utstyr til vedlikehold som skal opp. Hittil er det gitt minst to turer.

Ved beregning av antall turer sier retningslinjer for dette at et kjøretøy tur/retur er en tur. Det er bare å ta kontakt om man ønsker informasjon eller det er behov for å diskutere noe.

Vardø Sportsfiske og jegerforening

- Perletur til Telebu/ Telegrafhytta har gitt mer trafikk, ved forbruk, rot og det går fullt med søppel. Foreningen vurderer å stenge hytta.

En rekke perleturer inkl. til Telebu og skilt ble montert i verneområdene i 2016/2017 uten avklaring med vernemyndigheten. Det er blitt økt slitasje i terrenget med økt ferdsel, forsøpling og løypemarkeringer med varder dukker opp langs disse. Merking av løyper er søknadspliktig i de fleste verneområder. Merkingen av perleturene i Hamningbergområdet ble satt opp av Perleturansvarlig i Vardø. Båtsfjord kommune har gjort disse oppmerksom på at de må omsøkes. Da de i ettertid ikke er omsøkt og det ikke foreligger tillatelse jfr. vernebestemmelsene, er det naturlig at merkingen til disse fjernes før neste perletursesong.

Nasjonalparkstyret har samarbeide med Båtsfjord Røde kors*/ Vardø røde kors** om informasjonsmateriell, støtte opp om vedlikehold, tilsyn og tilstrekkelig tilførsel av ved til de åpne Linjehyttene Helheim*, Heimdals*, Ragnarokk* og Bjørnskardhytta**.

Styret ser det som naturlig at Telegrafhytta/ Telebu også inviteres for tilsvarende gjensidig samarbeide da hyttene er viktige nødbuer sommer som vinter. Klare vedtekter for bruk sikrer at enkeltpersoner ikke oppholder seg over lengre tid og følger regler for bruk av foreningshyttene.

- Kollaps i fjellrypebestanden. Det er neppe høstbart overskudd. Det er tidligere sendt brev fra foreningen til Finnmarkseiendommen om dette, men ikke i år.

Man håper at lemensituasjonen tilsier at fjellrypebestanden vil ta seg opp de neste årene.

Forvalter har mottatt samme bekymring fra jegere i Vardø kommune om at fjellrypebestanden er svært liten, og man stiller spørsmål til jakt i vinterperioden. Nasjonalparkstyret vil sende kopi av dette referatet til Finnmarkseiendommen, slik at bekymringene er videreformidlet.

Veien opp til Syltevikvatnet fra Sandfjorden er fortsatt i dårlig stand, selv etter førstehjelp i fjor.

Det er kjørt på tre gruslass i de største hullene og stikkrenne etableres på de verste stedene hvor ordinært lave biler har vært forhindret.

Innspill fra Persfjorden beitelag/ Vardø sportsfiskeforening

Bra at man har gitt nødhjelp til veien inn Sandfjorddalen. Denne er i dårlig stand og har ikke vært vedlikeholdt. Flere aktører som Båtsfjord kommune, Fylkeskommunen og Varanger kraft kunne kanskje bidratt til vedlikeholdet. Grusen som ble lagt ut i fjor var av dårlig kvalitet, og ble nok lagt på feil sted.

Vedlikeholdet som er påbegynt er nødhjelp slik at også lave biler kan benytte parkeringen på Syltevikmoan/ Sandfjorddalen. Veien får et lite løft i forbindelse med oppsett av nye informasjonstavler – den er skrapet, de 3 største hulla er fylt, stikkrør under veien i de verste problemområder gjøres i vår. Veien har ingen offisiell veieier så vidt vi har kunnet finne ut. Det blir ikke skiltet til stedet da veien er for smal for campingbiler men er populær i bruk blant lokale etc.

Varanger kite Club/ VAKE

Kiterne er brukere av hele Varanger og gir internasjonalt lys på Varangerhalvøya. Godt samarbeide med forvalter og styret. utfordringer for VAKE arrangementet at fjellrevprosjektet nå bidrar til at man ikke kan arrangere VAKE i de områdene som løpet først gikk i. Bekymret for konsekvensene for VAKE ved at man ikke kan tilby et så godt produkt som før, man må unngå de mest optimale traseene pga. hensyn til fjellrev. Med VAKE kommer flere aktører på privat basis og følger VAKE traseen – krav om guidekrav/ kurs burde vært vurdert.

Det vises til årlig møte og god dialog med bakgrunn for valg av trasé det enkelte året. Det er viktig å søke i god tid om tillatelse for VAKE, om det er forslag til endringer som krever styrebehandling. I verneområdeforvaltningen skal hensynet til å ivareta verneverdiene komme foran ønsker om organisert ferdsel om disse hensyn er i konflikt med hverandre.

Det er lite nytt om områdene som var sensitive for forstyrrelser i 2019, disse vil også være det i 2020 og er naturlig å ta til etterretning. VAKE / kite klubben vil bli invitert til å presentere problemstillingen og drøfte dette med styret i forvaltningsplanarbeidet/ evt. før VAKE 2020.

Varanger beitelag

Det ble stilt spørsmål til om installasjonene i fjellrevprosjektet kommer i strid med forbud mot å etablere installasjoner i nasjonalparken.

Nasjonalparkstyret har gitt dispensasjon til å sette opp disse midlertidig, som ledd i et

skjøtselstiltak for å berge fjellrevbestanden i området, som en del av verneformålet. Miljødirektoratet er forvaltningsmyndighet for fjellrev men styret er enig i at de kritiske tiltakene er nødvendig.

Det ble stilt spørsmål til om man kan nekte etablering av perleturer i verneområdene. Styret har vurdert det som organisering av ferdsel i verneområde som opplagt krever en avklaring med vernemyndigheten på forhånd. Nye stier med økt utfart vil i enkelte områder være negative for verneverdiene, men også reindriften. Oppsett av skilt er søknadspiktig. Dialog med friluftsrådet tilsier at evt. nye perleturer avklares med vernemyndigheten på forhånd i fremtiden.

Det ble stilt spørsmål om delegasjonsvedtak avhenger av om forvalter er positiv til tiltaket som er omsøkt eller ikke. Det er praksis fra tidligere avgjørelser i styret av tilsvarende saker som er førende for behandling ved delegasjonsvedtak.

Nord-Varanger Kvenforening

Lurer på bakgrunn for hvorfor de Kvenske navn er utelatt på kartet over nasjonalparken i nasjonalparkbrosjyra, og hvorfor informasjonsskilt ved startpunktene og innfallsportene ikke er skiltet på kvensk. Ønsker å møte nasjonalparkforvalter og leder i et møte.

Nasjonalparkstyret ønsket å ta med de kvenske navnene på tettstedene langs Varangerfjorden der det var naturlig. Noen navn som er i bruk men som ikke er offisielle ble også tatt med etter avklaring ved språkrådet. I 2015/16 valgte man å fokusere på norske og nordsamiske navn i terrenget.

Nasjonalparken har ikke offisielt kvensk navn – og man visste i 2015 at dette ville være en langvarig prosess å få det på plass og man kunne ikke stille merkevarearbeidet i bero pga. dette – når man var pilot for ny merkevare og infomateriell i Norge.

Det er navneprosess på kvensk navn på Varangerhalvøya – og når det er avklart kan styret følge opp sitt vedtak fra i fjor og søke om fastsetting av kvensk navn på Nasjonalparken overfor Miljødirektoratet, som vi håper vil være positive til dette. Styret vil så lage en strategi for synliggjøring av kvensk kultur i merkevarearbeidet for implementering av dette.

Vadsø Jeger og fiskeforening

Perletur til grensen av nasjonalparken i Nattfjelldalen.

Perleturlapp hengt opp på «steinen» til nasjonalparken – blåser bort – blir forsøpling. En del forsøpling etter turgåerne. Leirområdet hvor Vadsø ungdomsskole har høstleir hvert år. Her er også satt opp en brakke og det står bålplasser i området hele året. *Utenfor verneområdet. Området brukes intensivt av ungdomsskolen i en periode og det gir slitt vegetasjon. Foreslår innspill gis direkte til Vadsø ungdomsskole.*

Bergebyløpet/ N70THK

En presentasjon av løpet ble gitt av Mikal Lanes. Man kjører i løpet snøskuterløype 2 i Nesseby og er glad for at man går over til en praksis som tilsier dispensasjon for tre

år av gangen. Man vil klare å preparere hundekjørerløypa i perioden snøskuterløypa er åpen.

I dag benyttes Nasjonalparken i liten grad, tidligere var 2 -3 kjørere med utgangspunkt i Vadsø kommune på turer i Nasjonalparken. Per i dag er det kun sporadiske turer da områdene er svært værharde med hurtige værskifter, dårlig og flatt lys i januar – februar. Slutten av mars samt april/ mai er de mest aktuelle månedene for uorganisert aktivitet av hundekjørere.

N70THK vil gjerne bidra i forvaltningsplanarbeidet i samarbeide med styret slik at man finner gode løsninger for hundekjørermiljøet lokalt, også for eventuell organisert virksomhet.

Bergebyløpet/ N70THK blir invitert til å bidra i forvaltningsplanarbeidet.

Referent: Geir Østereng, Nasjonalparkforvalter